

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.262/2015/3. szám

A Debreceni Ítéltábla a Tóth és Tóth Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Tóth András Ádám ügyvéd, címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a Dr. R. M. jogtanácsos által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű és a személyesen eljár II.rendű alperes neve (címe) II. rendű alperesek ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Miskolci Törvényszék 10.P.21.103/2014/11. számú ítélete ellen a felperes részéről 13. sorszám alatt, az I. rendű alperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja, és a keresetet az I. és a II. rendű alperessel szemben egészében elutasítja.

Mellőzi az I. rendű alperes első fokú perköltség és eljárási illeték megfizetésében marasztalását; a felperes által az I. rendű alperes részére fizetendő első fokú perköltség összegét 63 500 (Hatvanháromezer-ötszáz) forintra, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívására fizetendő első fokú eljárási illeték összegét 120 000 (Százhuszezer) forintra felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű alperes részére 25 400 (Huszonötezer-négyszáz) forint összegű másodfokú perköltséget, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékes adóigazgatóságának külön felhívására 128 000 (Százhuszonnyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Megállapítja, hogy az I. rendű alperes az általa lerótt 64 000 (Hatvannégyezer) forint fellebbezési illetéket az illetékes adóhatóságtól visszaigényelheti.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A felperes székhelyű önálló bírósági végrehajtó; a Cg. ... cégjegyzékszámú I. rendű alperes - többek között gépjármű vásárlásához kölcsön nyújtásával is foglalkozó - hitelintézet; a II. rendű alperes az I. rendű alperes állandó megbízottja.

A forgalmi rendszámú, **Sz-né B. K.** tulajdonában álló, az I. rendű alperes javára vételi joggal terhelt személygépkocsi körözését az I. rendű alperes által a jármű finanszírozásával összefüggésben tett feljelentés alapján csalás bűntette miatt folyamatban volt büntetőeljárásban a Budapesti Rendőr-főkapitányság V. kerületi Rendőrkapitányság 2013. február 26-án abü. számú határozatával elrendelte, a tárgykörözés ténye a közúti közlekedési nyilvántartásba bejegyzésre került.

A felperes az általa **Sz-né B. K.** adóssal szemben.... számon foganatosított végrehajtásban 2013. március 14-én a közúti közlekedési nyilvántartásból adatokat kért le, amely a gépjárműre vonatkozóan tartalmazta, hogy alvázszám és rendszám alapján körözés alatt áll. 2013. március 19-én a gépkocsit - nyilvántartásba bejegyzéssel - lefoglalta, 2013. március 23-án pedig a foglalásról tájékoztatta az I. rendű alperest, amely képviselője - közölve egyben a körözés tényét - rövid úton felvette a kapcsolatot a felperessel.

2013. május 15-én a felperes árverési vétel hatályával értékesíttette a 2013. április 19-én hiányos állapotban birtokba vett járművet 400 000 Ft vételárért a **X Kft.** részére.

2013. május 16. napján a II. rendű alperes - az I. rendű alperes által 2013. január 3. napján 2013. december 31-ig terjedő időszakra adott, többek között finanszírozási szerződések fedezetét képező vételi jog alapítására vonatkozó szerződésekben megjelölt gépjárművek birtokba vételével kapcsolatos hatósági és igényérvényesítési eljárások kezdeményezésére, valamint az ezzel kapcsolatos jognyilatkozatoknak az illetékes hatóságok felé történő megadására irányuló meghatalmazása alapján a Miskolci Nyomozó Ügyészségen ismeretlen tettes ellen feljelentést tett.

A feljelentés beszámolt a gépjármű finanszírozásáról, tárgykörözésének elrendeléséről, a végrehajtás során történt lefoglalásáról és értékesítéséről, a felperessel folytatott megbeszélésekről, és ezen felül a következő konkrét közléseket tartalmazta:

„.....a felperes neve úr által lefolytatott végrehajtási cselekmény jogszerűtlen volt, az a hatályos törvények szerint nem történhetett volna meg, a gépjárművet a rendőrség képviselőinek az élő tárgykörözés alapján át kellett volna adni, álláspontom szerint esetünkben már folyamatban lévő bűncselekmény elkövetéséhez bűnsegédi magatartásával segítséget nyújtott.....felperes neve úrnak mint közalkalmazottnak tudomása volt arról, hogy más hatóság bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt a gépjármű ügyében eljárást folytat, Ő végrehajtási eljárás keretében az eljárást folytató hatóság elől a bűncselekmény tárgyát nem vonhatja el semmilyen formában, annak elrejtésében, elvonásában nem segédkezhet.....felperes neve úr bírósági végrehajtó viselkedése, renitens magatartása a közfeladatokat ellátó személyekbe vetett közbizalmat nagymértékben negatív irányban befolyásolja. Továbbiakban álláspontunk szerint a bírósági végrehajtók által végzett feladataikra nézve is nagymértékű biztonsági kockázatot jelent személye, illetve az, hogy önmagát és eljárását mindenek és a törvények

felettinek beállítva végzi, melynek során bűncselekmény elkövetésének gyanúja is felmerül".

A nyomozást a felperessel szemben a Miskolci Nyomozó Ügyészség hivatali visszaélés büntette miatt n.... számon folytatta. Széles körű bizonyítást követően a 2014. május 20. napján kelt Ny... számú határozattal a nyomozást - mivel a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény - megszüntette. A határozat indokolása szerint a hasonló esetekben a végrehajtó kétségkívül akkor jár el helyesen, ha a közlekedési nyilvántartást vezető hatóság által - ugyan részleteiben nem közölt - információk alapján az alvázszám és rendszám alapján körözött gépkocsi birtokába kerülését követően hivatalos formában megkeresi valamelyik illetékes okmányirodát, hitelt érdemlően megállapítja a körözést kibocsátó hatóságot, melyet haladéktalanul tájékoztat a foganatba tenni kívánt végrehajtói intézkedéséről, megfelelő határidő tűzésével lehetőséget biztosít a bűnügyben eljáró hatóságnak arra, hogy a végrehajtó által birtokba vett gépjárművel rendelkezzen, vagy legalábbis nyilatkozzon, hogy milyen módon kíván azzal rendelkezni, melyre adott válasz függvényében nyílik lehetőség a további intézkedések megtételére. A felperest a fentiek okán a szükséges intézkedések elmulasztásáért felelősség terheli, azonban ezen mulasztása önmagában véve nem szolgáltathat alapot szándékos és célzatos hivatali bűncselekmény megállapítására, ellenben egy esetleges fegyelmi eljárás alapját képezheti. A rendelkezésre álló adatok alapján arra vonatkozó bizonyítékot beszerezni nem volt lehetséges, hogy a cselekményét egyenes szándékkal és célzatosan, azaz saját magának avagy a végrehajtási vevőnek való jogtalan előnszerzési célból, avagy az egyéb érdekelt részére jogtalan hátrányokozási célból követte volna el.

A határozattal szemben - annak indokolása miatt - a felperes által előterjesztett panaszt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség a 2014. június 25-én kelt Nf.... számú határozatával elutasította.

2013. május 30-án a..... Rendőrkapitányság a gépjárművet a vevő telephelyén lefoglalta, majd - a lefoglalás egyidejű megszüntetésével - 2013. június 7-én kiadni rendelte az I. rendű alperes részére.

A felperes kérte keresetében annak a megállapítását, hogy az I. és II. rendű alperes a következő közlésekkel:

1.,.....a felperes neve úr által lefolytatott végrehajtási cselekmény jogszerűtlen volt.....bűncselekmény elkövetéséhez bűnsegédi magatartásával segítséget nyújtott...."

2.,.....felperes neve úr bírósági végrehajtó viselkedése, renitens magatartása.... a közbizalmat nagymértékben negatív irányban befolyásolja.... személye nagymértékű biztonsági kockázatot jelent...."

3.,.....a bűncselekmény tárgyát nem vonhatja el semmilyen formában, annak elrejtésében, elvonásában nem segédkezhetsz."

4. „.....önmagát és eljárását mindenek és a törvények felettinek beállítva végzi, melynek során bűncselekmény elkövetésének gyanúja is felmerül.....”

- megsértették a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. Kérte az alperesek kötelezését a jogsértés abbahagyására, a további jogsértésektől eltiltásra. Kérte az I. és II. rendű alperes kötelezését nem vagyoni kártérítés címén személyenként 1 000 000 - 1 000 000 Ft tőke és 2013. május 18-tól járó törvényes mértékű késedelmi kamatai, valamint a perköltség megfizetésére.

Az I. rendű alperes elsődlegesen a keresetlevél hiányosságai miatt a per megszüntetését, másodlagosan - személyiségi jogsértés hiányára hivatkozva - a kereset elutasítását, a felperes perköltségében marasztalását kérte. A II. rendű alperes a perben nem tett érdemi nyilatkozatot.

Az elsőfokú bíróság 11. sorszámú ítéletével megállapította, hogy az I. és II. rendű alperesek megsértették a felperes jóhírnevét a Miskolci Nyomozó Ügyészség Ny.... szám alatti eljárásban 2013. május 16. napján tett feljelentés alábbi állításaival:

1.,.....a felperes neve úr által lefolytatott végrehajtási cselekmény jogszerűtlen volt..... a bűncselekmény elkövetéséhez bűnsegédi magatartásával segítséget nyújtott...."

2.,.....felperes neve úr bírósági végrehajtó viselkedése, renitens magatartása.... a közbizalmat nagy mértékben negatív irányban befolyásolja.... személye nagy mértékű biztonsági kockázatot jelent...."

3.,.....a bűncselekmény tárgyát nem vonhatja el semmilyen formában, annak elrejtésében, elvonásában nem segédkezhet".

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 800 000 Ft-ot és annak 2013. május 18-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 40 000 Ft + Áfa perköltséget. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 30 000 Ft perköltséget. Az I. rendű alperest 48 000 Ft, a felperest 72 000 Ft le nem rótt eljárási illeték a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékes adóigazgatósága felhívására történő megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Az ítélet indokolása szerint a II. rendű alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő, ezért az elsőfokú bíróság úgy tekintette, hogy a kereseti kérelem teljesítését nem ellenzi. Az I. rendű alperes permegszüntetés iránti kérelmét nem találta alaposnak arra tekintettel, hogy a keresetlevél a Pp. 121. §-a (1) bekezdésének c) pontjában rögzítetteket teljes körűen tartalmazta.

Az első fokú ítélet szerint a II. rendű alperes az I. rendű alperes meghatalmazottjaként és az I. rendű alperes nevében járt el, amikor a Miskolci Nyomozó Ügyészségen a feljelentést megtette. Hangsúlyozta, hogy következetes az a bírói gyakorlat, mely szerint személyiségi jogok megsértésének polgári jogi felelősségi jogkövetkezményei a jogi személlyel szemben

alkalmazhatók, ha a jogsértést a jogi személy tevékenységi körében eljáró természetes személy követi el, vagyis a 2014. március 14. napjáig hatályos Ptk. (a továbbiakban: Ptk.) 84. §-ának (1) bekezdésében rögzített szankciók alkalmazására csak a jogi személlyel szemben nyílhatott lehetőség. Mindez azonban az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem volt akadálya annak, hogy a jogsértés tényét nemcsak a jogi személy I. rendű alperes, hanem az ő megbízásából eljáró II. rendű alperes is elkövetheti.

Az első fokú ítélet álláspontja szerint a kereset 1., 2., 3. pontjaiban megjelölt tényállításokkal kapcsolatban az volt megállapítható, hogy az abban rögzített, a nyomozást megszüntető határozatra tekintettel valótlannak minősülő, sértő, a felperes negatív társadalmi megítélésének befolyásolására alkalmas kijelentések megsértették a felperes a Ptk. 78. §-ának (1) és (2) bekezdéseiben rögzített jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait, ezért megállapította a személyiségi jogsértést. Ugyanakkor a 4. pontban rögzített kijelentés olyan véleménynyilvánításnak minősült, amely személyiségi jogsértés megállapítására nem volt alkalmas. A cselekmény befejeződésére és a hasonló jogsértések hiányára tekintettel nem volt indokolt a jogsértés abbahagyására, a további jogsértésektől eltiltásra kötelezés. Mindezek alapján elutasította a 4. pontban megjelölt kijelentések alapján a személyiségi jogsértés megállapítására, továbbá valamennyi közlést érintően a jogsértés abbahagyására, a további jogsértésektől eltiltásra irányuló keresetet.

Az I. rendű alperessel szemben részben alaposnak találta az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés címén előterjesztett keresetet azzal, hogy a felperes sem állította, hogy a lakókörnyezetében az a hír, miszerint vele szemben feljelentést terjesztettek elő, elterjedt volna, ezért ezt a körülményt figyelmen kívül kellett hagyni, ugyanakkor a Pp. 163. §-ának (3) bekezdése alapján köztudomású tényként, külön bizonyítás nélkül megállapítható volt, hogy a felperesi végrehajtó személyére tett valótlán tartalmú és sértő kijelentések, miszerint bűncselekményt követett el, nyilvánvalóan alkalmasak voltak arra, hogy a végrehajtói pályafutásában komoly hátrányt okozzanak. A Debreceni Ítéltábla DIT-H-PJ-2010-113 számú bírósági határozatára hivatkozással a nem vagyoni sérelem kompenzálására 800 000 Ft összeget tartott alkalmasnak, és ezen tőkeösszeg, valamint a kereseti kérelemben megjelölt, a jogsértést követő időponttól járó törvényes késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte az I. rendű alperest. Ezt meghaladóan a felperes keresetét az I. és II. rendű alperesekkel szemben elutasította. A le nem rótt kereseti illeték, valamint a perköltség viseléséről a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alkalmazásával a pernyertesség-pervesztesség arányában határozott.

Az ítélettel szemben a felperes és az I. rendű alperes terjesztettek elő fellebbezést.

A felperes a fellebbezésében kérte az első fokú ítélet részbeni megváltoztatását, és a II. rendű alperes kötelezését is nem vagyoni kártérítés címén 800 000 Ft tőke, a tőke után 2013. május 18-tól járó törvényes késedelmi kamatok és a perköltség megfizetésére. Rámutatott arra, hogy a II. rendű alperes a felelősség alól nem mentesülhet, a feljelentésben tett közlések által megvalósult jogsértést nem az I. rendű alperes tevékenységi körében eljárva, hanem a büntetőeljárás kezdeményezése során valósította meg, ezért a kártérítési felelőssége fennáll.

Az I. rendű alperes a fellebbezésében kérte az első fokú ítélet részbeni megváltoztatását, és a kereset vele szemben történő teljes elutasítását, a felperes első- és másodfokú perköltségében marasztalását. Felhívta arra a figyelmet, a BH 2004.357. számú eseti döntés hivatkozásával, hogy önmagában az a tény, hogy a felperest bűncselekmény elkövetésével gyanúsította, és ellene feljelentést tett, személyiségvédelmi igényt nem alapoz meg, és kártérítési felelősség alapjául attól függetlenül sem szolgálhat, hogy a büntetőeljárás nem vezetett a felperes bűnösségének a megállapítására. Hangsúlyozta, hogy a nyomozást megszüntető határozat indokolása is azt tartalmazta, hogy a felperest a szükséges intézkedések elmulasztásáért felelősség terheli, nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben tőle, mint hivatalos személytől elvárható lett volna. Mindebből következően a feljelentésben tett közlések nem voltak a személyiségi jog megsértésére alkalmasak. Ezzel együtt arra is felhívta a figyelmet, a BDT 2013.3009. számú döntésre hivatkozással, hogy a személyiségi jogok megsértésének megállapításához az is szükséges lenne, hogy a tényállítások a nyilvánosság előtt ismertté váljanak, azok a befogadók bizonyos köréhez eljussanak, amely a perbeli esetben nem valósult meg.

A fellebbezési ellenkérelmében a felperes az I. rendű alperes fellebbezésével érintett részben az első fokú ítélet, helyes indokai alapján való helybenhagyását kérte.

A II. rendű alperes a másodfokú eljárásban nem tett nyilatkozatot.

A következetes bírói gyakorlat értelmében ugyanazon valótlan tényállítások miatt több alperes ellen indított perben azok a személyek, akiket a bíróság a személyiségi jogok megsértése miatt marasztalt, a Pp. 51. §-ának a) pontja szerinti egységes pertársaságot alkotnak, akikre a pertárs által előterjesztett fellebbezés alapján hozott döntés kiterjed (BH 1995.151). Ebből következően a II. rendű alperes fellebbezésének hiányában az ítélet tábla a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján csak az I. és II. rendű alperesekkel szemben a nem vagyoni kártérítés iránti keresetet a 800 000 Ft túlértékelt részben elutasító rendelkezéseit nem érinthette, míg a felperesi fellebbezést alaptalannak, az I. rendű alperesi fellebbezést alaposnak találta a következők szerint:

A felperes által a keresetében hivatkozott személyiségi jogsértést megalapozó magatartás a feljelentésben tett közlések által az új Ptk. hatályba lépését, 2014. március 15. napját megelőzően történt, ezért helyesen foglalt állást a 2013. évi CLXXVII. törvény 8. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján az elsőfokú bíróság úgy, hogy a kereset elbírálására a régi, 2014. március 14. napjáig hatályos Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Ptk. 78. §-ának (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés értelmében a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényről állít, híresztel, vagy való tényről hamis színben tüntet fel.

A per eldöntése szempontjából elsődlegesen abban kellett állást foglalni, hogy az I. rendű alperes megbízásából a II. rendű alperes által a Miskolci Nyomozó Ügyészség vezetőjének ismeretlen tettes ellen tett 2013. május 16. napi feljelentésében a felperes személyét

érintő közlésekkel - figyelemmel a nyomozás eredményére is - megsértette-e a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait.

A feljelentés *a valóságnak megfelelően* számolt be a gépjármű finanszírozásáról, a tárgykörözés elrendeléséről, a végrehajtás során történt lefoglalásáról, majd az árverési vétel hatályával értékesítéséről. A felperesnek a foganatosított végrehajtásban a büntetőeljárásban elrendelt körözés alatt álló gépkocsi lefoglalásával és értékesítésével kapcsolatos jogszerűtlennek *véleményezett* magatartását *értékelté* úgy, hogy az folyamatban lévő bűncselekmény elkövetéséhez kapcsolódó bűnsegédi közreműködés, és ennek kapcsán illetve súlyosan negatív *kritikával* a közbizalmat negatív irányban befolyásoló közhatalmi tevékenységét.

A per eldöntése szempontjából lényeges volt az abban való állásfoglalás, hogy a feljelentésben foglalt kijelentések a valóság objektív mozzanatára vonatkozó tényállításoknak, vagy a felperes tevékenységét, személyét értékelő - negatív tartalmú - véleménynyilvánításnak voltak-e minősíthetők. A tényállítás a valóság egy meghatározott mozzanatára irányuló közlés, annak az állítása, híresztelése, hogy valami megtörtént, lezajlott, a valóságnak megfelelően létezik. Ezzel szemben a vélemény értékelést, álláspontot, bírálatot fejez ki úgy, hogy abból közvetve sem lehet valótlan tartalmú tények közlésére következtetni. A közlés tényállítás jellegét meghatározza egyrészt a valóság mozzanatának kijelentése, tehát hogy a közlések ténylegesen megtörtént eseményekről, létező adatokról szóljanak; másrészt a határozott közlés, tehát a tényállításnak nem az általánosság szintjén kell mozognia, hanem konkrétan vonatkoztathatónak kell lennie az érintett személyre, eseményre, körülményre; harmadrészt az objektív igazolhatóság, amely szerint az állításoknak olyan ismérvekkel kell rendelkezniük, amelyek alapján valóságuk igazolható vagy cáfolható.

Míg a tényállításokkal szemben elvárás - függetlenül az érintett közéleti tevékenységétől - a valóságnak megfelelő közlés, amely hiánya a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog sérelmét eredményezi; addig a véleménynyilvánítással szemben - lévén nem az objektív, igazolható valóságra vonatkozik - ilyen elvárás nincs. Ezzel együtt az érintettel szemben megfogalmazott véleménynyilvánítás, értékelés, kritika is sértheti a becsületet vagy az emberi méltóságot, ha kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, lealázó (BH 2012.240, BH 2002.352., BDT 2012.2740).

A személyiséget érintő közléseket a Legfelsőbb Bíróságnak a sajtó-helyreigazítási perekre megfogalmazott, de ebben a részében az általános személyiségvédelmi perekre is alkalmazandó PK 12. számú kollégiumi állásfoglalása szerint a maguk egészében kell vizsgálni, a kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni.

A feljelentésben foglalt közlések tényállításnak vagy véleménynyilvánításnak értékelése szempontjából abból kell kiindulni, hogy mindenkinek megengedett jogosultsága az általa jogszerűtlennek vélt magatartásokkal kapcsolatban a büntető eljárás kezdeményezése - ehhez viszont elengedhetetlen az előadott tények alapján a hivatkozott magatartás értékelése; önmagában a feljelentésben tett az a közlés, hogy az érintett magatartása

bűncselekményt valósít meg, csak úgy értékelhető, hogy a feljelentő *véleménye* az, hogy a feljelentésben részletezett magatartás megvalósítja egy adott bűncselekmény törvényi tényállását - a cselekmény bűncselekménynek minősítése, a büntetőjogi felelősség megállapítása azonban az eljáró bíróság feladata.

Az ítéletábrla a személyiségi jogsértés megvalósulása tekintetében nem osztotta az elsőfokú bíróság által elfoglalt jogi álláspontot.

A személyiségvédelem sajátossága, hogy a jogalkotó általánosságban jelöli ki a védendő tárgyköröket. Annak az érdekében, hogy a konkrét magatartások személyiségi jogi sérelmet valósítottak-e meg, a közlés adott körülményeit kell értékelni, és a szöveg egységes tartalmából kell kiindulni.

A jóhírnév az adott személyről a társadalomban kialakult pozitív kép, amely sérelmét megvalósító magatartásoknak valótlan tényállítással, híreszteléssel vagy valós tények hamis színben való feltüntetésével kell járniuk. A jóhírnévhez fűződő személyiségi jogot így az a magatartás sérti, ha valaki valamilyen személyt érintő közlést tesz, amely tényállítást fejez ki, amennyiben az objektíve valótlan, és ezáltal alkalmas az érintett értékelésének hátrányos befolyásolására. A Pp. 164. §-ának (1) bekezdésében foglalt azon általános eljárási szabályból kiindulva, mely szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el, a jóhírnév megsértésére alapított perekben az igényt érvényesítő felperesnek kell bizonyítania azt, hogy a jogsértőként megjelölt alperes a személyét érintő tényállítást kifejező olyan közlést tett, amely az értékelésének hátrányos befolyásolására alkalmas, míg a közlés objektíve valóságát az alperesnek kell bizonyítania. A perben nem volt vitatott, hogy a feljelentésben előadott, a kereset tárgyává tett közlések a felperes személyére vonatkoztak, a csalás bűncselekmény törvényi tényállását illetően tényállításokat tartalmaztak, a közlések valóságára irányuló bizonyítást az alperesek a perben nem ajánlottak fel, a nyomozás megszüntetésére tekintettel pedig olyan megállapítás nem tehető, amely szerint a felperes a gépjármű lefoglalását, értékesítését jogtalan előnyszerzési vagy más részére jogtalan hátrányokozási célból, szándékosan követte volna el.

A következőket bírői gyakorlat szerint hatóság előtti eljárás kezdeményezése, így per megindítása vagy büntetőfeljelentés megtétele önmagában nem valósítja meg a személyiségi jog sérelmét, feltéve, hogy az abban foglalt tényállítások indokolatlanul nem sértőek, bántóak, illetve durván sértő kifejezést nem tartalmaznak (BDT 2006. 1429., EBH 2002. 624., BH 2004. 357). A megindult eljárás keretében dönthető el ugyanis az érvényesített jog alapossága vagy alaptalansága, az igény érvényesítésére alkalmas eljárás megindítása a felektől nem vitatható el, a hatósági, bírósági eljárás megindítására alkalmas iratban az igény érvényesítése végett pedig szükségszerűen szerepelnie kell az igényhez igazodó tények állításának. Ezért önmagában az eljárás kezdeményezése körében tett közlések a személyiségvédelem körén kívül esnek még akkor is, ha utóbb a bizonyítási eljárás alapján azok nem minősülnek valóban. A közérdekű bejelentés, büntető, szabálysértési vagy más hatósági eljárás kezdeményezése tehát önmagában személyiségvédelmi per megindítására nem ad alapot, a jóhiszemű joggyakorlás

követelménye azonban az eljárás kezdeményezőjét is terheli, így joggal való visszaélést valósít meg, ha tudatosan tesz valótlan tartalmú bejelentést vagy feljelentést. Ez utóbbi esetben az immunitás már nem illeti meg, és a sérelmet szenvedett személy alappal tarthat igényt a személyiségvédelmi eszközök alkalmazására (BDT 2013. 2968).

Az ítélet tábla álláspontja szerint az I. rendű alperes nevében eljáró II. rendű alperes a feljelentésben a büntetőeljárás kezdeményezésének megengedett kereteit nem lépte túl, nem volt megállapítható tudatosan valótlan tényállítást tartalmazó rosszhiszemű közlés, a használt kifejezések nem voltak indokolatlanul vagy durván sértőek, bántóak, önmagában pedig az a körülmény, hogy a büntetőeljárás nem vezetett eredményre, nem indokolta a személyiségi jogi szankció alkalmazását. A büntetőeljárás kezdeményezése az igény érvényesítésének megengedett módja. Mind a Miskolci Nyomozó Ügyészség Ny. ... számú nyomozást megszüntető határozata, mind a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség ... számú, a nyomozás megszüntetése miatt bejelentett panaszt elbíráló határozata hangsúlyozta, hogy a felperes azzal, hogy körözés alatt álló olyan gépjárművet értékesített, amellyel kapcsolatban tudomása volt arról, hogy bűncselekmény tárgyát képezi, a gépjármű árverés hatályával történő értékesítésével hivatali jogosítványát a társadalmi rendeltetésével ellentétesen gyakorolta. Mindezekből következően a büntetőeljárás kezdeményezésének jogát nem gyakorolta visszaélésszerűen az I. rendű alperes akkor, amikor a 2013. június 30. napjáig hatályos régi Btk. 318. §-a (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás törvényi tényállását - aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt vagy tévedésben tart, és ezzel kárt okoz - hivatkozta. A feljelentésben tett közlések a büntető igény érvényesítéséhez igazodóan célszerűek és indokoltak voltak, nem tartalmaztak szükségtelenül túlzó, lekicsinylő, durván bántó kifejezéseket, nem volt megállapítható a jóhiszemű joggyakorlás követelményébe ütköző, tudatosan valótlan tartalmú tényállítás sem. A feljelentés az objektív valóságnak megfelelően tartalmazta a gépkocsi körözésének elrendelését, a végrehajtásban történt lefoglalását, az árverési vétel hatályával történt értékesítését. Azokkal a közlésekkel, hogy mindezeket az I. rendű alperes nevében nyilatkozó II. rendű alperes csalás bűncselekményéhez kapcsolódó bűnsegédi közreműködésnek értékelte, ezáltal a közbizalmat negatív irányba befolyásoló magatartásnak minősítette, és a felperes tevékenységét a közhatalmi funkciójával szemben elvárható követelményhez igazodóan negatív kritikával illette, pedig a véleménynyilvánítás alapvető jogosultságát gyakorolta, a személyiségi jogokat nem sértette.

A felperes által a kereset jogalapjának alátámasztása végett hivatkozott, DIT-H-PJ-2010-113. számon közzétett, a Debreceni Ítélet tábla Pf.I.20.864/2009/7. számú jogerős ítéletében tárgyalt jogvita alapja lényeges vonatkozásban tért el a perbeli esettől, mivel ott az ügyvéd foglalkozású felperest bűnsegédi közreműködéssel illető kijelentéseket más elleni - az ügyvéd által képviselt féllel szemben tett - feljelentésben állították, ezért a felelősséget megállapító ítéleti álláspont nem került ellentétbe az előzőekben ismertetett bírói gyakorlattal.

A felperessel szembeni büntetőeljárás eredményeként a büntetőjogi felelőssége nem került megállapításra, ebből a szempontból az alperesi feljelentés alaptalannak bizonyult, azonban az előzőekben kifejtettek szerint a feljelentésben tett közléseknek a felperes

személyére vonatkozóan sértő tartalma nem volt, tudatosan valótlan tartalmú tényállításokat nem tartalmazott, ezért a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog tiszteletben tartásával kapcsolatban a bírói gyakorlat által kidolgozott immunitási jog az alpereseket megillette, a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi joga a feljelentéssel nem sérült.

Mindezek alapján az ítélet az első fokú ítélet fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján a fentiek szerint megváltoztatta, és a keresetet az I. rendű alperessel - és a Pp. 51. §-ának a) pontja szerinti egységes pertársaság alapján a II. rendű alperessel - szemben egészében elutasította.

A személyiségi jogsértés megvalósulásának a hiányában a felperes nem vagyoni kártérítés címén előterjesztett keresete a II. rendű alperessel szemben nem lehetett alapos, ezért a felperes fellebbezése nem vezethetett eredményre. Ezzel együtt az ítélet rámutat arra, hogy az elsőfokú bíróság azon álláspontja helytálló volt, hogy a megbízási jogviszony alapján a II. rendű alperes a feljelentést nem a saját, hanem az I. rendű alperes nevében tette, ezzel a megbízás kereteit nem lépte túl, hiszen a meghatalmazás a gépjármű birtokba vételével kapcsolatos igényérvényesítési eljárások kezdeményezésére is irányult. A következetes jogalkalmazói értelmezés szerint (BDT 2015.3228, BDT 2015.3244) a jogi személy nevében nyilatkozó, képviseleti jogkörét túl nem lépő, a szervezet álláspontját kinyilvánító természetes személlyel szemben a jogsértést megvalósító valótlan tényállás miatt sem az objektív, sem a szubjektív jogkövetkezmények nem alkalmazhatók. Függetlenül attól, hogy ezt a gyakorlatot az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel a pertársaság folytán érintett, a jogsértés megállapítása iránti objektív jogkövetkezmény tekintetében nem alkalmazta, ezért érdemben helyes volt a jogsértés megtörténtéről függetlenül a II. rendű alperessel szemben nem vagyoni kártérítés címén előterjesztett kereset elutasítása.

Az I. rendű alperesi fellebbezés eredményessége folytán a felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében mind az első-, mind a másodfokú eljárásban egészében pervesztes lett, ezért köteles a kereseti és a fellebbezési illeték, valamint az I. rendű alperes első- és másodfokú perköltségének a megfizetésére. Az ítélet ezért megváltoztatta az első fokú ítéletnek a kereseti illeték és az I. rendű alperesi perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseit annyiban, hogy a személyiségi jogi perekben kialakult bírói gyakorlat szerint, amennyiben a felperes felróhatóságtól független (objektív) és felróhatóságtól függő (szubjektív) szankciókat is érvényesít, úgy a pertárgy értéke határozatlan, kivéve, amennyiben ennek az Itv. 39. §-a (3) bekezdésének b) és c) pontja szerint meghatározott összegénél a követelt nem vagyoni kártérítés (sérelemdíj) tőkeösszege magasabb. Ebből következően a pertárgy értéke az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kereset részében 1 000 000 Ft, a II. rendű alperessel szemben előterjesztett kereset részében 1 000 000 Ft, összesen 2 000 000 Ft volt, a felperesi fellebbezett érték 800 000 Ft-ban, az I. rendű alperesi fellebbezett érték 800 000 Ft-ban volt meghatározható. Az elsőfokú eljárásban a megváltoztatott ítélet alapján a felperes mind az I., mind a II. rendű alperessel szemben egészében pervesztes, mindebből következően az összesen a pertárgy értékéhez igazodó, az Itv. 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerinti 120 000 Ft kereseti illeték fizetésére köteles. Az I. rendű alperes teljes pernyertessége folytán pedig a felperes köteles a Pp. 67. §-ának (2) bekezdése alapján alkalmazandó 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (6) bekezdése alapján a pertárgy értékéhez

és a jogi képviselői tevékenységhez igazodó 50 000 Ft + Áfa összegű elsőfokú perköltség viselésére.

A felperesi fellebbezés eredménytelensége és az I. rendű alperesi fellebbezés eredményessége folytán az összes fellebbezett értékhez az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése alapján igazodó, összesen 128 000 Ft fellebbezési illeték viselésére a másodfokú eljárásban pervesztes felperes köteles, míg az előző jogszabályhelyek alapján köteles az I. rendű alperes részére a Pp. 67. §-ának (2) bekezdése alapján alkalmazandó 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §-ának a) pontja, (5) és (6) bekezdései értelmében a fellebbezett értékhez és a másodfokú jogi képviselői tevékenységhez igazodóan 20 000 Ft + Áfa összegű jogtanácsosi munkadíj megfizetésére. Az I. rendű alperes az Itv. 62. §-a (1) bekezdésének f) pontja szerint tárgyi illeték-feljegyzési jogos eljárásban szükségtelenül rótt le 64 000 Ft fellebbezési illetéket, amelyet az Itv. 80. §-ának (1) bekezdés f) pontja alapján az illetékes adóhatóságtól igényelheti vissza.

A II. rendű alperesnek sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem merült fel költsége, ezért a javára a felperes perköltség megfizetésére nem köteles.

A perköltség vonatkozásában a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapult.

Debrecen, 2015. szeptember 17.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő